

PERSBERICHT

21 december 2023

Verslag aan het federale parlement: audit van het aankoopproces en van de overheidsopdrachten bij de ADBA Consulaire Zaken

Het Rekenhof voerde een audit uit van het aankoopproces van de administratieve dienst met boekhoudkundige autonomie belast met de consulaire zaken (ADBA Consulaire Zaken). Het Rekenhof evalueerde daarin de interne beheersing van het aankoopproces en ging na of een selectie van overheidsopdrachten in overeenstemming is met de wettelijke en reglementaire bepalingen, waaronder de concessies met betrekking tot de visa en de overheidsopdrachten voor de paspoorten. Het stelde vast dat de ADBA niet over de instrumenten beschikt om zijn overheidsopdrachten op te volgen en aan te sturen, en lijdt onder een gebrek aan coördinatie tussen de diensten van de FOD Buitenlandse Zaken, die optreden voor zijn rekening. Het formuleren van de behoefte, de bepaling en het nazicht van de selectie- en gunningscriteria, alsook het bepalen van de technische vereisten zijn voor verbetering vatbaar. Ze hebben immers een impact op de kwaliteit van de mededinging en op de goede uitvoering van de opdrachten.

De ADBA Consulaire Zaken werd opgericht door de programmawet van 25 december 2017 en organiek ondergebracht bij de Directie-Generaal Consulaire Zaken van de FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. Hij heeft een afzonderlijk beheer en een afzonderlijke boekhouding ten aanzien van de FOD, maar beschikt niet over rechtspersoonlijkheid.

De ADBA Consulaire Zaken heeft als voornaamste opdrachten het beheer van de Belgische paspoorten, visa, identiteitskaarten voor Belgen in het buitenland, registers, repertoria, akten en attesten van het Consulair Wetboek, van de legalisaties maar staat ook in voor de organisatie van de deelname van de Belgen die zijn ingeschreven in de consulaire registers aan de verkiezingen die in België zijn uitgeschreven en georganiseerd, alsook voor de consulaire hulpverlening.

Na afloop van de audit van het aankoopproces en van de analyse van verschillende overheidsopdrachten van de ADBA Consulaire Zaken met een totale waarde van meer dan 162 miljoen euro excl. Btw, stelt het Rekenhof vast dat vaak naast elkaar wordt gewerkt, wat leidt tot een verschil in omkadering en een versnippering van de middelen. De tussenkomst van een ondersteunende dienst voor de overheidsopdrachten brengt enige verbetering in die situatie, maar

zijn beperkte prerogatieven zorgen ervoor dat de praktijken van de verschillende diensten moeilijk kunnen worden geharmoniseerd.

Die organisatie heeft een impact op de ADBA Consulaire Zaken, die afhangt van de directies Consulaire Zaken en ICT van de FOD Buitenlandse Zaken voor de plaatsing van zijn opdrachten. De ADBA Consulaire Zaken noch de FOD beschikken over een aankoopplan, een inventaris van de overheidsopdrachten of een specifiek aankoopbeleid. Tot slot ontvangt de ADBA Consulaire Zaken in alle stadia (gaande van de behoefteformulering tot de uitvoering van de overheidsopdracht) weinig informatie over de realisatie van de opdrachten die voor hem worden geplaatst.

Uit het onderzoek van de conformiteit van de overheidsopdrachten van de ADBA Consulaire Zaken blijkt dat de dossiers goed zijn gedocumenteerd maar dat de kwaliteit van de plaatsingsprocedures verschilt. Zo heeft het Rekenhof voor de concessies met betrekking tot de visa verschillende tekortkomingen vastgesteld, met name op het vlak van de selectie- en de gunningscriteria. Ook de opvolging van de uitvoering is voor verbetering vatbaar. De overheidsopdracht voor de paspoorten is geplaatst overeenkomstig de geldende wetgeving en aan de voorbereiding ervan is een grondige analyse voorafgegaan. Toch ontbreekt een unieke infrastructuur om de sleutels van de identiteits- en reisdocumenten te beheren. Bovendien moeten de selectie- en gunningscriteria opnieuw worden geëvalueerd om de mededinging te optimaliseren en de kwaliteit van de offertes concreet te vergelijken.

Voor de andere overheidsopdrachten heeft het Rekenhof een aantal tekortkomingen op het mededingingsbeginsel vastgesteld. Het gebrek aan overleg tussen de IT-dienst, de ADBA Consulaire Zaken en de consulaire posten ondermijnt de kwaliteit van bepaalde overheidsopdrachten, zowel wat de raming ervan betreft, als wat betreft de kwaliteit van de ingediende offertes. Ten slotte kan de gunning van twee van de onderzochte opdrachten - voor een bedrag van respectievelijk 168.396,80 en 254.640 euro exclusief btw - op de helling komen te staan door verschillende tekortkomingen.

Als afsluiter moedigt het Rekenhof de ADBA aan transversale instrumenten in te voeren, waarmee hij het volledige aankoopproces kan opvolgen en een aankoopplan op te stellen voor zijn toekomstige aankopen. Het beveelt aan te zorgen voor een echte mededeling, door ondernemers te contacteren die aan de behoeften kunnen voldoen, de in het bestek vastgelegde selectiecriteria correct toe te passen en de subcriteria voor de gunning beter te omschrijven, om de kwaliteit van de offertes beter te kunnen vergelijken.

Informatie voor de pers

Het Rekenhof controleert de openbare financiën van de federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies. Het draagt bij tot de verbetering van het overheidsbeheer door nuttige en betrouwbare informatie die voortvloeit uit een tegensprekelijk onderzoek, toe te zenden aan de parlementaire vergaderingen, aan de beheerders en aan de gecontroleerde diensten. Als collaterale instelling van het parlement werkt het Rekenhof onafhankelijk ten opzichte van de overheden die het controleert.

Het verslag "ADBA Consulaire Zaken: audit van het aankoopproces en van de overheidsopdrachten" werd aan het federale parlement bezorgd. Het is, samen met de samenvatting en dit persbericht, beschikbaar op [rekenhof.be](https://www.rekenhof.be).